

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders
Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 14990-2025

Medewerker	:	Gerald Grashof
Team	:	Directie
Datum	:	12 maart 2025
Portefeuillehouder	:	burgemeester Sietske Poepjes

BIJLAGEN:
AFSTEMMING MET
☒ met team bedrijfsvoering en het MT
☒ Openbaar
☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP
Personele knelpunten bedrijfsvoering

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Besluiten tot het aantrekken van incidentele en structurele capaciteit voor de ambtelijke organisatie teneinde de taken en opgaven voor 2025 en volgende jaren in uitvoering te kunnen (blijven) nemen.
2. Vooruitlopend op de uitkomsten van de strategische personeelsplanning bij de 1^e bestuursrapportage 2025 de gemeenteraad voor te stellen:
 - a. Voor het jaar 2025 een incidenteel budget van 178.620 euro beschikbaar te stellen (m.n. voor de teams ruimte en samenleving en ruimtelijke realisatie) ten behoeve van uitbreiding van de formatie teneinde de bestaande taken en opgaven te kunnen (blijven) uitvoeren.
 - b. Deze budgetten ten laste te brengen van de reserve nader te bestemmen middelen.
3. Vooruitlopend op uitkomsten van de strategische personeelsplanning in te stemmen met structurele uitbreiding van de formatie tot een budget van 202.853 euro en deze kosten vanaf 2026 ten laste te brengen van het formatiebudget 2026.
4. De directie opdragen om op concernniveau de mogelijkheden voor doeltreffendheid (m.n. inzet datagedreven werken) en doelmatigheid (m.n. processen en inzet AI) uit te werken in een bedrijfsvoeringsplan met als resultaat een structurele besparing van 500.000 euro met ingang van 2029 (conform voorstel heroverweging).

SAMENVATTING

Er is op dit moment sprake van een urgente disbalans tussen de beschikbare formatie en de opgaven en (wettelijke) taken uit te voeren door de gemeentelijke organisatie. Voor de korte termijn (2025) zijn zowel structurele als incidentele maatregelen nodig om deze balans te herstellen en daarmee te voorkomen dat de organisatie door de zogenoemde “ondergrens” zakt. Naast deze maatregelen draagt het college de directie op om op basis van een strategische personeelsplanning naast de benodigde kwantitatieve formatie ook te de mogelijkheden om de doeltreffendheid en doelmatigheid van de organisatie in kaart te brengen.

AANLEIDING

Op 1 oktober 2024 is het nieuwe sturingsmodel “toekomstbestendig Olst-Wijhe” ingevoerd. Met de invoering van dit model zijn een drietal nieuwe teams van start gegaan: team strategie; team ruimte en samenleving en team ruimtelijke realisatie.

Op concernniveau wordt door de teamleiders samen met de directie en HR gewerkt aan een strategisch personeelsplan om te komen tot een kwalitatieve en kwantitatieve balans tussen enerzijds de opgaven voor de betrokken teams en anderzijds de benodigde formatie. De verwachting is dat dit traject eind tweede kwartaal 2025 zal zijn afgerond. Dit traject moet worden gezien in het brede kader van een visie op de bedrijfsvoering zoals voorgesteld bij de kadernota/heroverweging: het plegen van éénmalige investeringen in de bedrijfsvoering teneinde vanaf 2029 door implementatie van een efficiëntere en meer effectieve inzet van mensen en middelen te komen tot een structurele bezuiniging van 500.000 euro.

Ondertussen is door de betrokken teamleiders een disbalans geconstateerd tussen de opgaven en taken voor met name de teams ruimte en samenleving en ruimtelijke realisatie en de op dit moment beschikbare formatie.

Voortuitlopend op de resultaten van de investeringen in de bedrijfsvoering worden op dit moment door beide teamleiders structurele knelpunten signaleerd die om een oplossing vragen. Formeel dienen deze aanspraken te worden afgewogen bij de kadernota waarna bij honorering de middelen vanaf 1 januari 2026 ter beschikking komen.

Daarnaast is bij beide teams sprake van incidentele knelpunten die in elk geval voor 2025 om een oplossing vragen. Naast deze twee teams worden ook een tweetal incidentele knelpunten bij de andere teams betrokken bij dit voorstel.

Tenslotte moeten de te maken afwegingen wat betreft de incidentele inzet van personeel in de context worden geplaatst van de uitvoering van de motie externe inhuur: maximaliseren uitgaven externe inhuur versus niet uitvoeren van taken.

Dit voorstel gaat uit van uitvoering van alle taken en opgaven zoals deze er op dit moment liggen voor de betrokken teams. Niet beschikbaar stellen van de benodigde middelen betekent dat er in de opgaven en taken geschrapt zal moeten worden. Dit is een afweging die op bestuurlijk niveau gemaakt dient te worden. Hiervoor zal dan een aanvullend voorstel worden gedaan.

BEOOGD RESULTAAT

Balans in het aanbrengen tussen de opgaven en taken van de gemeentelijke organisatie.

KADER

- Bestuursakkoord
- Kadernota
- Motie externe inhuur

ARGUMENTEN VOOR

Het aanbrengen van balans tussen de opgaven van de organisatie in het algemeen en dat van teams ruimte en samenleving en ruimtelijke realisatie in het bijzonder is van groot belang. Uit het medewerkertevredenheidsonderzoek komt naar voren dat 60% van de medewerkers van ruimte en samenleving de werkdruk als (veel) te hoog ervaren. Voor het team ruimtelijke realisatie is dit percentage zelfs 72%. Voor de organisatie als geheel is dit percentage 46%.

Op voorhand is het van belang om vast te stellen dat uitbreiding van formatie niet het enige antwoord is op het in balans brengen van de werkvoorraad met de beschikbare formatie.

Bij de strategische personeelsplanning zal zeker ook worden gekeken naar aspecten als kwaliteit, inzet van ICT (datagedreven werken; AI) en verbetering van processen. Dus ook naar de aspecten doeltreffendheid en doelmatigheid. In het verlengde hiervan is in het kader van de heroverweging voorgesteld om door middel van éénmalige investeringen in de organisatie uiteindelijk tot een structurele besparing te komen op de bedrijfsvoering van 500.000 euro ingaande 2029. Binnen de kaders van deze

opdracht wordt ook de uitvoering motie “externe inhuur” om de externe inhuur terug te brengen en waar mogelijk vast personeel aan te trekken betrokken.

Voor de korte termijn is dit echter geen oplossing.

Deze oplossing is gelegen in: hetzij (incidentele) capaciteit toevoegen aan de betreffende teams hetzij schrappen in taken/ambities. De benodigde extra formatie is in onderstaand overzicht in kaart gebracht.

Incidentele formatie

Ruimte en samenleving

Knelpunt	FTE	Kosten 2025	Dekking	Benodigd budget
Programmamanager sociaal domein 1)	0,33 fte	33.120	0	33.120
Ondersteuning uitvoeringsprogramma	1,00 fte 6 maanden	25.920	26.000 2)	0
Beleidsmedewerker educatie	0,56 fte 3) 6 maanden	25.000	0	25.000
Totaal		84.040	26.000	58.120

Ruimtelijke realisatie

Knelpunt	FTE	Kosten 2025	Dekking	Benodigd budget
Planeconoom	1,00	95.000	66.500	28.500

Overig

Knelpunt	FTE	Kosten 2025	Dekking	Benodigd budget
Juridische kwaliteitszorg	0,5 fte	60.000	0	60.000
Communicatie t.b.v. extra projecten	0,8 fte 36 weken	80.000	80.000 4)	0
Ondersteuning verbijzonderde interne controle	1 fte gedurende half jaar	32.000	0	32.000
Totaal		172.000	80.000	92.000

- 1) Verlenging contract huidige inhuur sociaal domein
- 2) Resultaatbestemming jaarrekening 2024
- 3) Tijdelijke ondersteuning huidige medewerker
- 4) Dekking uit projecten

Structurele formatie

Ruimte en samenleving

Knelpunt	FTE	Kosten	Dekking	Benodigd budget 2025 (6 maanden)	Benodigd budget 2026 e.v.
Beleidsmedewerker wonen	1 fte	95.000	81.400	6.800	13.600
Beleidsmedewerker zorg/wmo	1 fte	95.000	56.000 5)	0	39.000
Beleidsmedewerker Openbare orde en veiligheid	0,7 fte	75.000	75.000 6)	0	75.000
Totaal				6.800	127.600

Ruimtelijke realisatie

Knelpunt	FTE	Kosten	Dekking	Benodigd budget 2025 (6 maanden)	Benodigd budget 2026 e.v.
Beleidsadviseur VTH	0,5 fte	47.500	0	23.750	47.000
Procesregisseur VTH	0,22	27.000	27.000	0	0
Geo-specialist/databeheer	0,11	8.000	8.000	0	0
Vergunningverlener	0,5	45.000	45.000 7)	0	0
Regelanalist	0,5	43.410	43.410 8)	0	0
Casemanager RO	1	110.000	81.747 9)	14.126	28.253
Totaal		280.910	205.157	37.876	75.253

- 5) Dekking vanuit vacaturegelden beschermd wonen/maatschappelijk opvang
- 6) Er is alleen sprake van dekking voor het jaar 2025; structurele dekking moet worden afgewogen bij de kadernota. Uitgegaan
- 7) Vergunningverlener: deze kosten worden gedekt een geraamde extra inkomsten vanuit de bouwleges.
- 8) Op dit moment is er alleen dekking voor 2025 en 2026. Noodzaak is om dit vanaf 2027 structureel in de begroting op te nemen. Dit zal worden meegenomen bij de kadernota.
- 9) Dekking wordt gerealiseerd door inzet vacature coördinator VTH (38.000 euro) en voor het overige deel uit anterieure overeenkomsten.

ARGUMENT TEGEN

De incidentele inzet zal gegeven de huidige arbeidsmarktsituatie naar alle waarschijnlijkheid via externe inhuur georganiseerd moeten worden. Dit conflicteert met de uitvoering motie externe inhuur waarbij het bedrag van de externe is gemaximeerd op 3.780.000 euro (10% lager dan het bedrag externe inhuur 2023).

De keuze om de incidentele knelpunten op te lossen teneinde alle opgaven uit te kunnen voeren vergroot het risico op het niet halen van de taakstelling. Dit zal in de te maken bestuurlijke afweging meegenomen moeten worden.

Het alternatieve scenario is: schrappen in taken en opgaven.

Dit leidt mogelijk tot desinvesteringen bij reeds in gang gezette projecten en programma's en verwachtingen die richting samenleving en/of partners zijn gewekt.

De structurele inzet van middelen loopt vooruit op de opdracht om met inzet van strategische personeelsplanning de benodigde kwalitatieve en kwantitatieve inzet voor de lange termijn in de context wordt te plaatsen van mogelijkheden om efficiency en effectiviteit te verbeteren onder meer met inzet van die datagedreven werken en AI.

RISICO'S

Met het voorstel om de structurele benodigde middelen te dekken vanuit de bedrijfsvoering voortuitlopend op de uitkomsten van de verkenning wordt een risico genomen wanneer de taakstelling onverhoopt niet wordt gerealiseerd.

FINANCIËN

Incidenteel

Bij het niet schrappen van taken en ambities voor het jaar 2025 is een extra incidenteel bedrag nodig van: 245.976 (afgerond 246.000 euro). In principe is er in de post nader te bestemmen middelen voldoende ruimte om dit bedrag te dekken.

Als het college bereid is om op korte termijn invulling te geven aan de gesignaleerde knelpunten binnen beide teams dan staat alleen de weg open om op basis van de zogenoemde 3 o's: onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar op korte termijn de ruimte te bieden om tot invulling over te gaan en bij de

1e bestuursrapportage de gemeenteraad voor te stellen om door middel van een begrotingswijziging te benodigde middelen beschikbaar te stellen.

Onvoorzienbaar: de claim had ingebracht moeten worden bij de kadernota in 2024. Er was toen sprake van nog niet bestaande teams en er was onvoldoende zicht op de uitvoering van de sociale toekomstvisie.

Onuitstelbaar: wanneer moet worden voldaan aan alle wettelijke en bestuurlijke opgaven is uitstel niet mogelijk. Dit criterium vervalt wanneer bestuurlijke ambities worden teruggedraaid. Een afweging die in eerste instantie (zoals aangegeven in dit voorstel) door het college zal moeten worden gemaakt.

Onvermijdbaar: zie onuitstelbaar. Als bestuurlijk wordt besloten alle opgaven uit te voeren dat wordt voldaan aan dit criterium gelet op reeds aanwezige hoge werkdruk.

Op grond van de verordening financieel beleid, beheer en organisatie van de gemeente Olst-Wijhe wordt bij uitvoering van dit voorstel niet voldaan aan het begrotingscriterium (zie artikel 12). Hierbij is het uitgangspunt dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden echter als acceptabel aangemerkt (door de gemeenteraad) wanneer een overschrijding is geautoriseerd door middel van een tussentijdse rapportage. In de voorstel dus in de 1e bestuursrapportage 2025.

Structureel

In totaal is een structureel budget nodig van 202.853 euro (afgerond 200.000 euro)

De te bewandelen koninklijke weg is: het vaststellen van een strategisch personeelsplan en de eventuele financiële consequenties inbrengen bij de kadernota. Gelet op het proces van strategische personeelsplanning is deze weg niet begaanbaar c.q. komen de benodigde middelen niet eerder dan 2027 beschikbaar. Alternatieve route zou kunnen zijn om nu bekende benodigde structurele middelen nu in te brengen bij de kadernota. Bij deze route zijn de benodigde middelen beschikbaar vanaf 2026.

Beide opties vergroten echter de taakstelling heroverweging. Sterker nog: bij de heroverwegingsvoorstellen is als maatregel opgenomen om structureel te bezuinigen op de bedrijfsvoering en daarmee niet passend.

Daarom wordt voorgesteld om een structurele taakstelling op de loonsom 2026 en volgende jaren op te nemen ter hoogte van het benodigde structurele bedrag van 200.000 euro. Samen met de bijdrage van 300.000 euro aan de heroverweging komt de totale taakstelling op de bedrijfsvoering dan uit op 500.000 euro.

Invulling van deze taakstelling denken wij als volgt vorm te geven:

a. Bij de strategische personeelsplanning zal niet alleen aandacht worden geschonken aan de benodigde kwantitatief benodigde inzet maar zal ook nadrukkelijk worden gekeken de kwalitatief benodigde formatie voor de komende jaren; daarnaast zullen doeltreffendheid en doelmatigheid meer dan voorheen onderdeel vormen van de te maken afwegingen (inclusief benutten mogelijkheden digitale dienstverlening, inzet AI en datagedreven werken). Daarmee wordt de strategische personeelsplanning onderdeel van een plan van aanpak op de bedrijfsvoering dat moet leiden tot structurele lagere uitgaven op de bedrijfsvoering.

b. Structurele invulling van deze formatie door middel van het aantrekken van vaste formatie voorkomt naar verwachting op onderdelen (duurdere) externe inhuur hetgeen tot een mogelijke besparing leidt op de loonkosten: conform intenties motie gemeenteraad.

Het gaat hierbij om structureel benodigde inzet die in elk geval noodzakelijk wordt geacht onafhankelijk van de uitkomsten van het strategisch personeelsplan.

DUURZAAMHEID

PARTICIPATIE

De betrokken teamleiders en het MT is geconsulteerd bij dit voorstel.

COMMUNICATIE

Het voorstel is afgestemd met de ondernemingsraad.

 PLANNING EN UITVOERING

1. Vaststelling door college
2. Start werving